

ข้าราชการที่ลาออกจากราชการไปแล้ว
ไม่สามารถลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงได้

ข้าราชการที่ลาออกจากราชการไปแล้ว ไม่สามารถลงโทษทางวินัยอย่างไม่มีร้ายแรงได้

ตามหลักการ ผู้ที่จะถูกดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยได้ นั้น ต้องมีสภาพเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่ในขณะนั้น ยกเว้นกรณี que เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่บัญญัติให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนหรือดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการแล้วต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ (ยกเว้นกรณีตาย) ดังนั้น กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรงและได้ลาออกไปแล้ว จึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยหรือลงโทษทางวินัยแก่ผู้นั้นได้ ดังนั้น จึงต้อง “ยุติการดำเนินการทางวินัย”

เรื่องนี้สำนักงาน ก.พ.เคยมีหนังสือตอบข้อหารือ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ ๒๖๖ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ สรุปว่า “การดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องกระทำ เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย การที่ราชการคนใดจะถูกดำเนินการทางวินัยหรือไม่ จึงเป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล โดยหากปรากฏว่าข้าราชการผู้ใดมีพฤติการณ์หรือการกระทำที่มีมูลเป็นความผิดวินัย ข้าราชการผู้นั้นก็ต้องถูกดำเนินการทางวินัย ซึ่งในเรื่องของการดำเนินการทางวินัยนั้น กฎหมายได้กำหนดหลักการว่าผู้บังคับบัญชาสามารถจะดำเนินการทางวินัยตลอดจนสั่งลงโทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยได้ก็ต่อเมื่อผู้นั้นยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่เท่านั้น และมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒) ถือเป็นข้อยกเว้นที่ให้อำนาจแก่ผู้บังคับบัญชาในอันที่จะดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ออกจากราชการไปแล้วแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดกรณีที่หารือเมื่อปรากฏว่านาง ก.กระทำผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรงและได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการไปแล้ว ซึ่งมีผลทำให้พ้นสภาพการเป็นข้าราชการไป และกรณี ไม่อยู่ในเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๖ ที่ผู้บังคับบัญชาจะสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นี้ได้”

เอกสารประกอบ

๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ ๒๖๖ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๑
๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐๖
๓. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่ นร ๑๐๑๑/ ๒๖๖

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง หารือการดำเนินการทางวินัย

เรียน อธิบดีกรมบังคับคดี

อ้างถึง หนังสือกรมบังคับคดี ที่ ยธ ๐๕๐๑/๑๑๔๓๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง หารือปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการที่
ออกจากราชการไปแล้ว ตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยแจ้งข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า รองอธิบดีกรมบังคับคดี (ฝ่ายพัฒนา) ได้ตรวจสอบกรณีที่
มีหนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บางคนในสำนักงานบังคับคดีจังหวัด
สมุทรสาครว่า ออกจากสำนักงานไปก่อนเวลาเลิกงาน และมีการปิดอาคารสำนักงานก่อนเวลา
๑๖.๓๐ น. หลายครั้ง และได้รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่ออธิบดีกรมบังคับคดีว่า
ผู้อำนวยการสำนักงานและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานหลายคนไม่อยู่ปฏิบัติงานในหน้าที่จนหมดเวลา
ปฏิบัติราชการ และมีได้ลงลายมือชื่อกลับในบัญชีทำการ นอกจากนั้นได้มีการปิดสำนักงานก่อนเลิก
เวลาปฏิบัติราชการ รวมทั้งมีการนำรถยนต์ของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัวและนำออกนอก
พื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา อธิบดีกรมบังคับคดีจึงมีคำสั่งที่ ๑๕๕/๒๕๕๑ ลงวันที่
๑๘ เมษายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว ตามมาตรา ๙๙ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อมาคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้มี
บันทึกที่ ยธ ๐๕๒๑/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมบังคับคดี รายงานผลการ
สอบข้อเท็จจริงโดยมีความเห็นว่าควรดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการและพนักงานราชการของ
สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๔ ราย รวมทั้งนาง ก ผู้อำนวยการสำนักงาน ซึ่งมี
พฤติการณ์ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ ละทิ้งหน้าที่ราชการ อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการ
ของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ
ด้วย แต่โดยที่ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ นาง ก ได้รับอนุญาตให้ลาออกจาก
ราชการ กรมบังคับคดีจึงหารือไปยังสำนักงาน ก.พ. รวม ๒ ข้อ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนให้ทราบ ดังนี้

๑. ข้อที่หาหรือว่า ตามรายงานการตรวจสอบและความเห็นของรองอธิบดีกรมบังคับคดี (ฝ่ายพัฒนา) ที่เสนอต่ออธิบดีกรมบังคับคดีจะถือเป็นกรณีกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาว่า นาง ก. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๖ หรือไม่นั้น

ขอเรียนว่า การร้องเรียนกล่าวหาอันพึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ต้องเป็นการร้องเรียนที่ระบุถึงการกระทำและความผิดของผู้ถูกกล่าวหาอย่างแน่ชัดว่าได้มีการกระทำอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วเท่านั้น ผู้บังคับบัญชาจึงจะสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นต่อไปได้ สำหรับกรณีที่หาหรือนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ตามบันทึกรายงานการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรสาคร ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ ที่รองอธิบดีกรมบังคับคดี (ฝ่ายพัฒนา) มีถึงอธิบดีกรมบังคับคดี ได้รายงานผลการตรวจสอบว่า ผู้อำนวยการสำนักงานและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานหลายคนไม่ได้อยู่ปฏิบัติงานในหน้าที่จนหมดเวลาปฏิบัติราชการ และมีได้ลงลายมือชื่อกลับในบัญชีทำการ และนำรถยนต์ของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัวและนำออกนอกพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพฤติการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง อันจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่อย่างใด กรณีมีมูลเป็นเพียงความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง และไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นเพียงความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง การรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวจึงเป็นเพียงการกล่าวหาว่านาง ก. และพวก ได้กระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงเท่านั้น ต่อมาเมื่อปรากฏว่า นาง ก. ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ กรณีจึงไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๑๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นี้ได้อีกต่อไป

๒. ส่วนข้อหาหรือที่ว่า หากกรมบังคับคดีจะไม่ดำเนินการสอบสวนนาง ก. เพราะไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยดำเนินการสอบสวนเฉพาะผู้ที่ยังไม่ได้ลาออกจากราชการ จะมีปัญหาในทางปฏิบัติรวมถึงกระบวนการสอบสวนและความเป็นธรรมหรือไม่ มีผลดี ผลเสียอย่างไรบ้าง นั้น

ขอเรียนว่า การดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องกระทำเมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย การที่ข้าราชการคนใดจะถูกดำเนินการทางวินัยหรือไม่ จึงเป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล โดยหากปรากฏว่าข้าราชการผู้ใดมีพฤติกรรมหรือการกระทำที่มีมูลเป็นความผิดวินัย ข้าราชการผู้นั้นก็ต้องถูกดำเนินการทางวินัย ซึ่งในเรื่องของการดำเนินการทางวินัยนั้น กฎหมายได้กำหนดหลักการว่า ผู้บังคับบัญชาสามารถจะดำเนินการทางวินัยตลอดจนสั่งลงโทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยได้ก็ต่อเมื่อผู้นั้นยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่เท่านั้น และมาตรา ๑๐๖ ถือเป็นข้อยกเว้นที่ให้อำนาจแก่ผู้บังคับบัญชาในอันที่จะดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ออกจากราชการไปแล้วได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด สำหรับกรณีนี้หาหรือ เมื่อปรากฏว่านาง ก. ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการไปแล้ว ซึ่งมีผลทำให้พ้นสภาพการเป็นข้าราชการไป และกรณีไม่อยู่ในเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๖ ที่ผู้บังคับบัญชาจะสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นี้ได้ (ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในข้อ ๑) การที่กรมบังคับคดีจะดำเนินการเฉพาะกับข้าราชการหรือพนักงานราชการที่ยังไม่ได้ลาออกจากราชการ จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ไม่ถือเป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ หรือมีผลกระทบต่อกระบวนการสอบสวน และความเป็นธรรมแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ทศนีย์ ธรรมสิทธิ์

(นางสาวทศนีย์ ธรรมสิทธิ์)

รองเลขาธิการ ก.พ.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.

สำนักมาตรฐานวินัย

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๖๓๑

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๖๓๐

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช

๒๕๒๐

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

ขึ้นไป หรือที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๐๒ วรรคห้า ในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว แล้วแต่กรณี สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

(๒) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมา ในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กรมซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กรมมีมติเป็นประการใด ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าวสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ภายใต้บังคับ (๑)

(๓) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งมีใช้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ (๕) ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. จังหวัดมีมติเป็นประการใด ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าวสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม หรือตามมาตรานี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๒ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม หรือตามมาตรานี้ได้

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออกตามมาตรานี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

มาตรา ๑๐๕ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๑๐๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ

หรือเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการ หรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า หรือมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๕๕ และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ เว้นแต่กรณีที่ผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ก็ให้งดโทษเสียได้

มาตรา ๑๐๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด หรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกัน ที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า หรือมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มีอำนาจดำเนินการสืบสวน หรือพิจารณาตามมาตรา ๕๕ และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้

ในกรณีที่สั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หรือสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนออกจากราชการด้วยเหตุอื่นที่มีใช่เป็นการลงโทษเพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ผู้นั้นมีสถานภาพเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตลอดระยะเวลาที่ถูกลงสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

เงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือน และเงินช่วยเหลืออย่างอื่นและการจ่ายเงินดังกล่าวของผู้ถูกสั่งพักราชการ และผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่า

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือตามมาตรา ๑๓๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามมาตรา ๑๒๕

มาตรา ๑๔๒ การไต่อยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไป สำหรับการนั้น ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๔๓ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำความผิดใด อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะรับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากที่ได้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๑”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม และไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออกจากราชการไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

